

הודות לאומץ לבו של עורך-הדין דוד גנור, בהחלטת בית המשפט לאשר את נשואיהם, המריצה זוג אחד, תושבי רמת-גן, לפנות לאותו עורך-דין לבקשו לספק בבחינתם בה עמדו אי-אונים מול הביורוקרטיה הדתית.

אהרן כהן ובלה בוכליק, גרושה מבעלה, הגיעו לפני שלוש שנים למסקנה כי הם אוהבים, החליטו להנשא. בארץ תרבותית אין שואלים הרבה במקרים אלה. מבררים רק אם הזוג לא השאיר אחריו בעל או אשה בלתי מגורשים כחוק, משיאים אותו אצל כומר, שופט או רב-חובל ומאחלים לו כל טוב.

בישראל המצב שונה, כי אהרן ובלה נתקלו בסירוב מוחלט במוסד הנכבד ברחוב יבנה, חל"אביב. הנימוק: אהרן הוא כהן, אינו יכול, לפי דיני ישראל, לשאת גרושה.

התוצאה: השניים נישאו בהסכמה הדדית בלבד, ללא עדים וטקס דתי, רכשו דירה ברמת-גן. שכניהם הכירו בהם כבעל ואשה, מכתבים, חבילות וברכות נתקבלו על שם משפחת כהן, עזרו לזוג לעבור מכשול חברי תי חמור. אך הזמן עשה את שלו: מחשבות על גידול המשפחה העכירו את מצב הרוח, האיצו בזוג למצוא פתרונים למצב הביישני. עורך-הדין גנור שקיבל עידוד על-ידי פסק הדין בבירור יובל, נטל את התיק בבטחון, הזמין למשרדו את הזוג ובנוכחות שלושה עדים שחתמו גם על הצהרה בשבועה, השיאם. בהצהרה שהגיש לבית-המשפט נאמר בין השאר: "המבקש איננו כהן דתי, אינו מתפלל בבית-הכנסת, אף פעם לא ברח את הברכה הנקראת בפי היהודים ברכת הכהנים ואיננו מתיחס לזרע אהרון כהן, כמו כן אין לי משפחתו כל ספר יוחסין, ואין הוא אפילו יודע מה היו שמות אביו וקניו, ואביו של אביו וקניו. לפי מיטב ידיעתי של המבקש השם כהן שהוא נושא הוא שם משפחה בלתי בתור סימן היכר ותו לא."

גנור בחר בתכסיס הפשוט: יוכיחו הרבנים שכהן הוא כהן. הפשרה לא אחרה לבוא. היועץ המשפטי למשרד הדתות, דוב בר, כי קש מהזוג להנשא שנית במשרד הרבנות והוא עצמו התחייב לסיים את הפרשה ב"שלוש. אלא משנתבקש כהן להוכיח את רוחקו תו הושיט תעודת גירושין חוקית מאשתו הראשונה. שוב לא נראה משהו כשר בעיני נציגי הרבנות: "השם כהן סימן הוא לכהן ואם הוא טוען שאיננו כהן הרי נשואי ה"ראשונים מבטלים, ואם אשתו הראשונה נישאה כבר, הולידה ילדים, הרי שהם בלתי חוקיים."

הריצה החלה שוב, אך הפרקליט דוב בר עשה את כל מה שביכולתו לסיים פרשה כאובה זו. התוצאה היחידה שהשיגו היתה העברת העניין להחלטתם של הרבנים הראשיים בתל-אביב, קביעת ראיון לשם בירור. גנור שהופיע במועד, זכה ליחס ולזול מצד הרב אונטרמן שעזב את משרדו באותה שעה שקבע את הפגישה. לאחר ימי התי"דפקות על הדלות ניתנה סוף סוף התשובה השלילית. עורך-הדין הצעיר לא נכנע, פנה לבית-המשפט המחוזי, הוכיח את דעתו של יהודי דתי שהתעניין בפרשה: "מדוע אינך מבין? הרי בקרוב נבנה את בית-המקדש ויהיה לנו צורך חיוני בכהנים טהורים."

העולה, נמצא יום אחד הרב דניאל ציון, אז כבר כבן 40 ואב למשפחה. חבר בית-הדין הרבני ביכר תעסוקת-בוקר זו על תפילת שחרית בין כותלי האפלים של בית-הכנסת. שליח הקרן הקימת בסופיה, צבי הרכבי, אז מנהל הגימנסיה העברית בעיר זו, אחר כך רב צבאי בצה"ל וכעת עורך הפרסומים של משרד הדתות, נגש לדניאל, שאל אותו שאלה ישר לעניין: מדוע? התשובה שקבל, לא היתה פחות ישירה: טען הרב "עובדה-ש"מ": בהתעמלות הבוקר של הדינופיסטים, רואה הוא יותר מתח דתי מאשר בתפילותיהם של היהודים בשפה שרובם אינם מבינים.

בירחון שהחל להוציא בשנת 1937 בשפה הבולגרית קבע דניאל כי כל הדתות המונותיאיסטיות הן זהות למעשה, ואדם הממיר את דתו, רק עובר מחדר לחדר בתוך אותה דירה. משתנה רק הריהוט.

רב דרש על יישן. כשעלה דניאל אחר קום המדינה ארצה, לא השאיר את יישן הנוצרי בבולגריה. תושבי יפו הבולגריים, שב"חלקם לא ידעו על עברו בתנועת דינוף וב"חלקם שכחוהו, בקשו אותו לרבה. הרבנות הראשית, שאי-אלה שמורות הגיעו לאזניה. (העולם הזה 661), בקשה עצתו של צבי הרכבי. זה הזמין את דניאל ציון לפגישה עם הרבנים, ממנה התחמק.

ציון לא נתמנה, כמובן, רבה של העדה הבולגרית ביפו, חי בתנאים קשים ובמצוקת רעב עם משפחתו, התמרמר יותר ויותר. בבית-הכנסת היסודיים החל דורש על יישן הנוצרי, המשיך, כשגורש, לשאת נאומיו בליל שבת תחת כיפת השמים. רב הדורש על יישן, עזרר כמובן את סקרנותו של הישוב כולו, שמו החל מופיע בכותרות. אשתו מתה עליו, ספק בגלל תנאי השיכון הגרועים, ספק בגלל יישן, ומרידתו גדלה. הרבנות, שהתקשתה להחליט אם להשתיקו על-ידי מתן משרה קטנה כחזן באיוו פינה גדת או על-ידי חרם, גמרה אומר לתת לזמן לרפאות את הפצע. החליטה לשכחו.

אך הפצע שגרד את הרבנות בזמנו, נפתח שוב לפני שבוע כשהטפתו של דניאל ציון מלל גלי האתר העלתה מוגלה מחדש.

ברירה לא קלה. עמדתה של היהדות החרדית כלפי שידורים נוצריים בשפה העברית, היא פשוטה והגיונית: עם ישראל נדרף אלפיים שנה על-ידי הנוצרים, מגמת הרדיפות היתה, ביוצא מן הכלל של אדולף היטלר, המרת דתם. העם, שרבים מבניו קדשו את שם אלוהיו בעלותם למוקד, לא חייב, עם הקמת מולדתו מחדש, לתת למיסיונרים אפשרות להמשיך בפעולתם בקרבנו.

ברירה הממשלה לא היתה כה קלה: עב"רית היא השפה הרשמית של מדינת ישראל והטלת איסור להשתמש בה חלק מאזרחיה, תהיה מגוחכת.

מניע שני שלא הקל על החלטת הממשלה: אימום של הכוהן האל להפעיל את הכנסייה הפרוטסטנטית בארצות-הברית ולהפסיק, כי תגמול, את השידורים היהודיים באמריקה.

דרושים: כהנים טהורים

פרשת מיכאל ואביגיל יובל מתל-אביב (העולם הזה 762), שנישאו ללא רשיון ה"רבנות אצל הרב הדסאי נסתיימה, כזכור,

תלמידי בית-ספר, בהדרכת שוטרים, בחיפוש אחר היד מאות שוטרים, אזרחים ותלמידים פשטו על פני כל העיר...

דת מוגלה בתוך הפצע

מאז 1949 ניתנה לכמורה הפרוטסטנטית בישראל הרשות להשמיץ קולה באמצעות קול ישראל. השידורים החד-חודשיים, בזמן ההאזנה הקטנה של יום ראשון בשעה שלוש אחר הצהריים, לא פגעו ברגשות רוב האוכלוסיה

הרב אברהם שמעון, סרקו את השדות...

היהודית, שברובה אפילו לא ידעה, מה היא מחמיצה.

עד שמארגני השידור, משלחת דורשי ציון ובראשה הכוהן ויליאם האל, העלתה בשבוע שעבר יהודי מומר למיקרופון שהטיף לישו מנצרת. משרד הדתות התרגש מאד, דפק על שלחן קול ישראל, דרש לדעת, כיצד, עבר, בשירות שידור עברי, נאום כמעט מיסיונרי בשפה העברית מושמע מפי עובר ישראל. קול ישראל לא נבהל, הצביע על החלטת ה"ממשלה מלפני שלוש שנים, המבטיחה לדעה הפרוטסטנטית רבע שעה שידור לחודש ב"שפה העברית, לא אמרה שום דבר על איסור השתתפות בתכניות של יהודים שהמירו דתם. **מחדר לחדר.** ברגשות אנשי משרד ה"דתות, שממילא לא האזינו לשידור, פגעה יותר אישיותו של הנאום מאשר דבריו. דניאל ציון, עדיין בעל התואר רב, למרות שהרבנות הישראלית לא מצדיקה זאת מומן, היה מרכז השערוריה. יליד סלונקי מלפני ששים שנה בערך, עבר אחרי מלחמת העולם הראשונה הצעיר בעל הזקן והפיאות לכול-גריה, נתקבל בארץ שהצטיינה בבורות יהודייה בענייני דתם, כחכם, הושב כדיין בבית-הדין הרבני של סופיה.

באותה תקופה קמה בבולגריה כת דתית קרויה על שם מיסדה דינוף. שהתנגדה לתפי"לות בכנסיות, קראה לתבריה לצאת לטבע, להתעמל עם זריחת השמש כשהם כממט ערומים. חברי תנועה זו, שבצעו מחולות מיסטיים לאור היום הבוקע בשדות בולגריה, הואשמו חיש בעבודת השמש. בין יתר ההאשמות היו אורגיות מיניות, התנגדות לרפואה המודרנית וחוסר מוסריות כללית. בין המתעמלים בבוקר, לבוש רק בתחתוניו ונע בתנועות אקסטטיות כשפניו מופנות לשמש

(המשך ממעמד 7) לדעת, נורה על-ידי ציון, זכתה למקלחת חמה של צעקות שהוטחו בפניה: "את על-ידי לגרום לעוד רצח."

קציני המחלקה הפלילית של משטרת ישראל פתחו בחקירה וסיימו עם מות יעקב מוחאי, כי הפעם לא עמדה בפניהם בעייה המסיריה לרוב את המשטרה, במקרים כאלה: מי הרוצח?

אסונות

אדוני נתן ואדוני לקח

משפחת אברהם שמעון התכוננה בקד"תנות לקראת ראש-השנה, האשה ניתנה את הבית מן המסד ועד הטפחות, שבעת הילדים הולבשו בגדי חג, האב הכין עצמו לקראת ימי התפילה הארוכים.

ביום הראשון של ראש-השנה השכימה המשפחה קום. לילדים הכונו עוגות, שהופקדו בידי אחת הבנות, על מנת שתחלקן יותר מאוחר, והאב עם שלושה מילדיו מהר לבית הכנסת.

אברהם הוא איש דתי אדוק מאד, מגדל פאות, מניח תפילין, מדקדק במצות וכופה אותן על ילדיו. בשמעו ממרחק כי התפילה בבית-הכנסת כבר החלה, השאיר את ילדיו מאחוריו, מהר לשם.

הילד איננו. כעבור שעות מספר באה הילדה אל בית-הכנסת, סיפרה לאביה כי משתלה הקטן שבשלושת הילדים אשר נש"ארו אחריו ברחוב, לא בא לקבל את מנת העוגה שלו. האב גער בה, שלחה לחפש את הילד בבית.

כאשר בא אברהם שמעון הביתה, לארוחת האהרים, נאמר לו כי בנו הקטן נעלם. אבל הוא לא נחרד, שלח ילד אחר, כן 11, לבקשה בעוד הוא עצמו יושב לסעוד את הארוחה בתאבון רב.

הבן חזר כשבפיו הודעה: הפעוט איננו. אבל עוד שעות רבות חלפו בטרם פנה, בש"עות הערב, אברהם שמעון אל המשטרה ב"בקשת עזרה.

העיר כמרקחה. לאחר עשרה ימי חפו"שים מקיפים על-ידי מאות שוטרים, חתרי איגודי נוער, מתגזבים, כלבי גוש, היתה התעלומה בלתי פתורה. היכן יכול היה ילד בן שלוש להעלם? כרי כי הוא בכה בעת מסוימת. מדוע לא חשו בו העוברים ושבים? ואם הרגישו בו ואספוהו, הייתכן כי לא הודיעו על כך למשטרה, למרות ה"הודעת ברמי קול, ברדיו, בעיתונות?

העיר פתחתקה געשה. בכל מקום דובר רק על הילד שנעלם ואיננו. תלמידים שבתו מלימודיהם, יצאו לעזור בחיפושים. אזרחים נטשו את מקומות העבודה, התנדבו לעבוד לימין המשטרה. זה זמן רב שלא נראתה בארץ התנדבות המונית כזאת.

מטה הנפה של המשטרה היה משול למפ"קדת קרבית שפקחה על מאות השוטרים אשר, בפקודו של ע. מ. מ. גרשון מאיר, פשטו על פני כל העיר, סרקו את השדות, הפרדסים, חצרות הבתים ובורות הסיד וה"שופכין. כל פינה נבדקה, כל שיח הורח על-ידי הכלבים.

העיר היתה כמרקחה.

בפינה, ליד קיר מטה המשטרה. עמד יהודי בעל זקן ופיאות, כשהוא מדובב כל העת: "אדוני נתן ואדוני לקח." היה זה אברהם שמעון, אבי הבן האבוד.

חוליות המחפשים, נעזרות במכבי גישוש, בסריקה

... הפרדסים, חצרות הבתים. בורות הסיד והשופכין